

ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

ШПЛЯРЕВИЧ В.В.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для підготовки до семінарських (практичних) занять
з навчальної дисципліни
«КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (англ. мовою)»
для здобувачів заочної форми навчання ОР «Бакалавр»,
ОПП «Право», спеціальності 081 «Право», галузі знань 08 «Право»
(6-й семестр)

Івано-Франківськ, 2023

Схвалено на засіданні кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права Навчально-наукового юридичного інституту (Протокол № 5 від 31 січня 2023 року).

Затверджено на засіданні Науково-методичної ради Навчально-наукового юридичного інституту (Протокол № 3 від 15 лютого 2023 року).

Шпілярович В.В. Методичні вказівки для підготовки до семінарських (практичних) занять з навчальної дисципліни «Кримінальне право (англ. мовою)» для здобувачів заочної форми навчання ОР «Бакалавр», ОПІ «Право», спеціальності 081 «Право», галузі знань 08 «Право» (6-й семестр). Івано-Франківськ : Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2023. 22 с.

Методичні вказівки містять в собі основні питання, що виносяться для обговорення на семінарських (практичних) заняттях, а також питання, пов'язані з аналізом положень окремих нормативно-правових актів і судової практики, та практичні завдання, вивчення (роз'явання) яких є необхідним для засвоєння на практиці теоретичних знань з питань розмежування (відмежування) відітих суміжних складів кримінальних (адміністративних) правопорушень та забезпечення правильної їх кваліфікації. До кожної теми подано список рекомендованої літератури, які доцільно опрацювати.

Методичні вказівки призначені для здобувачів закладів вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни «Кримінальне право».

© Шпілярович В.В., 2023

© Навчально-науковий юридичний інститут
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника», 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
СЕМІНАРСЬКІ (ПРАКТИЧНІ) ЗАНЯТТЯ.....	5
Семінарське (практичне) заняття № 1.....	5
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ	
Семінарське (практичне) заняття № 2.....	10
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ	
Семінарське (практичне) заняття № 3.....	14
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ ТА ІНШІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	
Семінарське (практичне) заняття № 4.....	20
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ	

ВСТУП

Підготовка висококваліфікованих юристів передбачає ґрунтовне вивчення навчальної дисципліни «Кримінальне право (англ. мовою)», яке, як відомо, належить до фундаментальних публічних галузей системи права. Вивчення Особливої частини кримінального права являється завершальним етапом у процесі освоєння навчальної дисципліни в цілому. Для здобувачів заочної форми навчання переважна частина освоєння навчального матеріалу з «Кримінального права (англ. мовою)» припадає на самостійне вивчення, адже самостійна робота здобувачів вищої освіти є невід'ємною частиною навчального процесу.

Семінарські заняття також є складовою навчального процесу, при підготовці до яких здобувач вищої освіти повинен детальніше опрацювати норми кримінального законодавства. Метою семінарських (практичних) занять є засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу, який стосується поняття, системи та значення Особливої частини кримінального права України; сучасних завдань протидії з боку держави протиправній поведінці; підстав та принципів кваліфікації конкретних злочинних посягань, передбачених чинним КК України тощо. До кожної теми семінарського (практичного) заняття поданий конкретизований перелік питань, які будуть розглядатися на відповідному семінарському (практичному) занятті, а також перелік рекомендованої літератури до кожної теми (монографії, статті у періодичних фахових виданнях, нормативно-правові акти, судова практика), які необхідно використовувати при підготовці до семінарського (практичного) заняття.

З метою набуття практичних навиків реалізації норм кримінального законодавства до всіх тем, які винесені і на семінарські заняття і на самостійне вивчення подані практичні завдання. Практичні завдання з Особливої частини кримінального права покликані допомогти здобувачам вищої освіти оволодіти теоретичними знаннями з кримінального права, отримати практичні навички застосування закону про кримінальну відповідальність та навчитися здійснювати правильну, у суворій відповідності до закону, кваліфікацію злочинів.

При виконанні практичних завдань здобувач вищої освіти повинен уважно ознайомитися із фабулами задач, звернути увагу на подані обставини, які будуть відігравати важливу роль у процесі їх розв'язання. При вирішенні задач здобувачі вищої освіти повинні не тільки називати ту чи іншу кримінально-правову норму, у відповідності до якої дається юридична оцінка вчиненого діяння, але й відповідним чином аргументувати свою позицію шляхом детального аналізу відповідного складу кримінального правопорушення. Для правильного вирішення завдання та його обґрунтування здобувачам вищої освіти необхідно звертатися до нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у конкретній сфері життєдіяльності суспільства, яка стала предметом кримінально-правового розгляду, та матеріалів судової практики.

СЕМІНАРСЬКІ (ПРАКТИЧНІ) ЗАНЯТТЯ

Семінарське (практичне) заняття № 1

Тема: Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Вивчаючи тему «Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту», здобувачі повинні: знати, що є родовим та видовими об'єктами кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатацією транспорту; володіти інформацією про види кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту за відповідними критеріями; правильно здійснювати об'єктивно-суб'єктивну характеристику основних складів кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту; при кваліфікації відповідних кримінальних правопорушень здійснювати посилання на чинне кримінальне законодавство України та інші нормативно-правові акти й судову практику, що стосуються цієї теми.

I. Питання для обговорення:

1. Поняття, загальна кримінально-правова характеристика та види кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

2. Кримінально-правова характеристика окремих складів правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту:

- Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення.

- Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення.

- Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації. Поняття і склад цього кримінального правопорушення.

- Незаконне заволодіння транспортним засобом. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення.

- Порушення чинних на транспорті правил. Поняття і склад цього кримінального правопорушення.

II. Проаналізуйте положення:

1. Чинного КК України та КК України 1960 року в частині регламентації відповідальності за посягання на суспільні відносини у сфері забезпечення безпеки руху та експлуатації транспорту.

2. Конвенції ООН «Про дорожній рух» від 8 листопада 1968 року № 995_041.

3. Конвенції ООН «Про дорожні знаки та сигнали» від 8 листопада 1968 року № 995_902 (Віденської конвенції 1968 року).

4. Постанови Пленуму Верховного Суду України № 14 від 23 грудня 2005 року «Про практику застосування судами України законодавства у справах про

деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті».

5. Судових рішень Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду:

5.1. [Огляд судової практики Касаційного кримінального Суду у складі Верховного Суду у кримінальних провадженнях щодо порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами \(стаття 286 Кримінального кодексу України\).](#)

5.2. [Відсутність складу злочину, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК\).](#)

5.3. [Протиправне заволодіння несправним моторолером з метою заволодіти його окремими частинами помилково перекваліфіковане з ч. 2 ст. 289 на ч. 2 ст. 185 КК\).](#)

5.4. [Пішохід як суб'єкт злочину, передбаченого ст. 291 КК.](#)

5.5. [Несправний транспортний засіб як предмет складу злочину, передбаченого ст. 289 КК.](#)

5.6. [Кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.](#)

5.7. [Кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.](#)

5.8. [Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту.](#)

III. Практичні завдання:

1. 14-річний Варивода, 15-річний Мисько та 16-річний Ковбаса прогулювали шкільні уроки в районі тролейбусного депо, біля якого знаходилася залізнична колія. Ковбаса задля розваги запропонував своїм товаришам пошкодити семафори чи перевести залізничну стрілку. Знявши скло із семафорів, вони спробували перевести механізм залізничної стрілки, однак їм це не вдалося. Ввечері, при проходженні потягу Івано-Франківськ-Київ, машиніст Івасенко завчасно не помітив забороняючого сигналу та, продовжуючи рух, зіткнувся із тепловозом, який здійснював плановий перегон до Львова і рухався у одному із ним напрямку. Як результат два пасажирських вагони зішли з рейок, 23 пасажери отримали травми різного ступеня тяжкості. Дайте кримінально-правовий аналіз ситуації.

2. Ратушняк виїхав на маршрут без відповідних документів (посвідчення водія, дорожнього листа), порушуючи цим самим встановлені правила. Рухаючись по місту, він побачив хлопчика, який вибіг з кущів у безпосередній близькості від його автобусу, і різко загальмував, проте уникнути наїзду йому не вдалося. Побоюючись відповідальності, Ратушняк не зупинився, а поїхав спочатку в гараж, щоб узяти документи. Через несвоєчасно надану медичну допомогу і велику втрату крові постраждалий Наливайко помер. Дайте кримінально-правовий аналіз ситуації.

Варіант 1: Смерть Наливайка настала одразу після удару (наїзду).

3. Графін та Іпатов запропонували неповнолітньому Дубчаку покататися на іномарці. Компанія відімкнула автомобіль «Рено Лагуна», що належав Хохлову і стояв на вулиці Бельведерській у м. Івано-Франківську, та на ньому проїхали до м. Тисмениці, повернулися назад і поставили автомобіль на попереднє місце. Дайте кримінально-правовий аналіз ситуації.

4. О 22.30 Петро їхав дорогою міста у напрямку автомобільної заправки на мопеді з об'ємом двигуна 49,9 см³ з несправним освітленням. Петро не впорався з керуванням, поміняв напрямок руху в сторону узбіччя, де в цей час у попутному напрямку йшли два пішоходи. В результаті наїзду один з пішоходів отримав тілесні ушкодження у вигляді закритої травми черепа, розриву селезінки, внутрішньочеревної кровотечі, гематоми хвоста підшлункової залози. Дайте кримінально-правовий аналіз ситуації. Дайте кримінально-правовий аналіз ситуації.

5. Віктор та Гліб вирішили викрасти катер «Ямарін», який належав Руслану і був прищатрований на Трухановому острові. Зламавши систему захисту, вони вночі викрали катер і повели його Дніпром, щоб заховати. Не впоравшись з керуванням, вони стикнулися з катером «Десна», де був Дмитро та Олена. Катер «Десна» одержав значні пошкодження і почав тонути. Віктор та Гліб допомоги потерпілим не надали і втекли. Дмитро та Олена плавали в холодній воді 20 хвилин і були врятовані річковим патрулем. Дайте кримінально-правовий аналіз ситуації.

Варіант 1: Річковий патруль врятував лише Дмитра, оскільки Олена не вміла плавати, то вона загинула.

Варіант 2: Річковий патруль не врятував нікого, тому що Олена та Дмитро потонули, оскільки не вміли плавати.

Список рекомендованої літератури до теми:

1. Європейська конвенція про покарання за дорожньо-транспортні злочини від 30 листопада 1964 року № 052.
2. Конвенція ООН «Про дорожні знаки та сигнали» від 8 листопада 1968 року № 995_902 (Віденська конвенція 1968 року).
3. Конвенція ООН «Про дорожній рух» від 8 листопада 1968 року № 995_041.
4. Резолюція ООН від 31 серпня 2020 року № 74/299 «Підвищення безпеки дорожнього руху в усьому світі».
5. Закон України «Про автомобільний транспорт» від 5 квітня 2001 року № 2344-III.
6. Закон України «Про внутрішній водний транспорт» від 3 грудня 2020 року № 1054-IX.
7. Закон України «Про дорожній рух» від 30 червня 1993 року № 3353-XII.
8. Закон України «Про залізничний транспорт» від 4 липня 1996 року №

273/96-ВР.

9. Закон України «Про міський електричний транспорт» від 29 червня 2004 року № 1914-IV.

10. Закон України «Про транспорт» від 10 листопада 1994 року № 232/94-ВР.

11. Закон України «Про трубопровідний транспорт» від 15 травня 1996 року № 192/96-ВР.

12. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-Х.

13. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР.

14. Кримінальний кодекс України від 28 грудня 1960 року № 2001-05.

15. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III.

16. Наказ Державної Авіаційної служби України та Міністерства оборони України від 6 лютого 2017 року № 66/73 «Про затвердження Авіаційних правил України «Загальні правила польотів у повітряному просторі України»».

17. Наказ Міністерства транспорту України від 16 лютого 2004 року № 91 «Про затвердження Правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України».

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 листопада 1995 року № 903 «Про правила поведінки громадян на залізничному транспорті».

19. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306 «Про правила дорожнього руху».

20. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2020 року № 1360-р «Про схвалення Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року».

21. Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 14 від 23 грудня 2005 року. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-05#Text>.

22. Про судову практику у справах про злочини проти власності: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 10 від 6 листопада 2009 року. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09#Text>.

23. [Огляд судової практики Касаційного кримінального Суду у складі Верховного Суду у кримінальних провадженнях щодо порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами \(стаття 286 Кримінального кодексу України\).](#)

24. Тижневий огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 20 травня 2019 року до 24 травня 2019 року (п. 2.2. [Відсутність складу злочину, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК](#)).

25. Тижневий огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 10 червня 2019 року до 14 червня 2019 року (п. 3.7. [Пішохід як суб'єкт злочину, передбаченого](#)

[ст. 291 КК](#)).

26. Тижневий огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 1 липня 2019 року до 5 липня 2019 року (п. 3.4. [Несправний транспортний засіб як предмет складу злочину, передбаченого ст. 289 КК](#)).

27. Тижневий огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 12 серпня 2019 року до 16 серпня 2019 року (п. 3.3. [Протиправне заволодіння несправним моторолером з метою заволодіти його окремими частинами помилково перекваліфіковане з ч. 2 ст. 289 на ч. 2 ст. 185 КК](#)).

28. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 1 січня 2020 року до 30 грудня 2020 року ([Кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту](#)).

29. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 1 січня 2021 року до 30 грудня 2021 року ([Кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту](#)).

30. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 1 січня 2022 року до 30 грудня 2022 року ([Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту](#)).

31. Бабанін С. В. Кваліфікація порушення чинних на транспорті правил : методичні рекомендації. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 48 с.

32. Дудоров О. О., Дудорова К. Б. Незаконне заволодіння транспортним засобом: проблеми кваліфікації та вдосконалення кримінального закону. *Науковий юридичний електронний журнал*. 2020. № 2. С. 307–315.

33. Кримінальне право України. Особлива частина / За ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. К., «Юрінком Інтер», 2010. 720 с.

34. Мисливий В. А. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту (кримінально-правове та кримінологічне дослідження) : монографія. Дніпропетровськ : Юрид. акад. Мін-ва внутр. справ, 2004. 380 с.

35. Осадчий В. І. Злочини проти безпеки та експлуатації транспорту : монографія. Київ : Вид-во Європейського ун-ту, 2011. 151 с.

36. Практика застосування Верховним Судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України [уклад. О. П. Горох] ; За заг. ред. А. А. Музики. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 915 с.

37. Федчун Н. О. Правова й соціальна сутність транспортних злочинів. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. № 4. Ч. 1. С. 142–145.

38. Шармар О. М. Аналіз законодавчих ініціатив щодо посилення кримінальної відповідальності за порушення правил безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту. *Науковий Вісник Ужгородського національного університету*. 2022. Вип. 69. С. 379–382.

39. Шпіляревич В. В. Окремі аспекти дослідження безпосереднього об'єкта

та предмета незаконного заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК України). *Новітні кримінально-правові дослідження – 2021 : Альманах наукових праць*. Миколаїв, 2021. С. 145–151.

40. Щупаківський Р. В. Кримінальна відповідальність за незаконне заволодіння чужим транспортним засобом : монографія. Київ : Атіка, 2007. 160 с.

41. Юхно О. О. [Кримінальна відповідальність за пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів](#) : монографія. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2009. 251 с.

Семінарське (практичне) заняття № 2

Тема: Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Вивчаючи тему «Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності», здобувачі повинні: знати, що є родовим об'єктом кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності; володіти інформацією про види кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності за відповідними критеріями; правильно здійснювати об'єктивно-суб'єктивну характеристику основних складів кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності; знати, що таке «громадський порядок», «громадська безпека», «громадська моральність»; які моральні засади суспільства виступають у якості безпосередніх об'єктів кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності; володіти інформацією про речі матеріального світу, які можуть виступати в якості предметів чи засобів і знають вчинення відповідних кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності; при кваліфікації відповідних кримінальних правопорушень здійснювати посилання на чинне кримінальне законодавство України та інші нормативно-правові акти й судову практику, що стосуються цієї теми.

I. Питання для обговорення:

1. Поняття, загальна кримінально-правова характеристика та види кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

2. Кримінально-правова характеристика окремих складів правопорушень проти громадського порядку та моральності:

- Групове порушення громадського порядку. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення та особливості його кваліфікації.

- Масові заворушення. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення, особливості його кваліфікації та відмінність від групового порушення громадського порядку (ст. 293 КК України).

- Хуліганство. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення, особливості його кваліфікації та відмінність від дрібного хуліганства (ст. 173 КУпАп), групового порушення громадського порядку (ст. 293 КК України).

- Жорстоке поводження з тваринами. Поняття, склад і види цього

кримінального правопорушення.

- Створення або утримання місць розпусти і звідництва. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення.

- Сутенерство або втягнення особи в зайняття проституцією. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення.

- Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення та особливості його кваліфікації.

II. Проаналізуйте положення:

1. Постанови Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 2006 року № 10 «Про судову практику у справах про хуліганство».

2. Постанови Пленуму Верховного Суду України від 27 лютого 2004 року № 4 «Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність».

3. Судових рішень Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду:

3.1. [Кваліфікація дій за ч. 4 ст. 296, ч. 1 ст. 263 КК; п. 2.7 Перекваліфікація дії з ч. 4 ст. 296 на ч. 1 ст. 296 \(щодо виходу судів нижчих ланок за межі обвинувачення\).](#)

3.2. [Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.](#)

3.3. [Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.](#)

3.4. [Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.](#)

3.5. [Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.](#)

3.6. [Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.](#)

3.7. [Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.](#)

III. Практичні завдання:

1. 16-річний Казиков та 14-річний Богачевський, знаходячись на дитячій площадці, на якій гралися діти, зловили безпритульну кішку і стали її мучити: прив'язали її за хвіст на дереві, підпалювали шкіру та спостерігали за її муками. Через деякий час на дитячій площадці з'явився 30-річний Пастушин, який вигулював свого ротвейлера. Він зняв із собаки повідок та дав команду собаці: «Фас!». Пес загриз кішку. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

2. 15-річна Синиця півроку зустрічалася із раніше судимим за хуліганство Сисоевим, старшим за неї на вісім років, не відмовлялася від пригощань спиртними напоями, вступала з ним у статеві стосунки. Коли Сисоев попросив її викликати із квартири його знайомого, вона пішла до того і, виявивши

незамкненими двері, увійшла до помешкання. Побачивши, що господарі сплять, Синиця взяла з полички трюмо золоту каблучку, про що розказала згодом Сисоєву. За пропозицією останнього каблучку було продано, а гроші витрачено на спиртне. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

3. Кривченко, будучи рідною бабусею малолітньому Миколі, у денний час доби, неодноразово спільно з онуком знаходилися біля церкви, розташованій у парку «Ювілейний». Там вони займалися випрошуванням у сторонніх осіб грошей, посилаючись на відсутність коштів, необхідних для оплати лікування свого родича. При відпрацюванні працівниками поліції парку цей факт був зафіксований. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

4. 28-річного Глухова, 17-річного Маслова та 13-річного Супруна було затримано у приміщенні квартири при спробі вчинити крадіжку. В ході досудового розслідування було встановлено, що зазначеними особами успішно вчинено ряд таких крадіжок. При цьому 17-річного Маслова схилив до участі в кримінальних правопорушеннях 28-річний Глухов, а ось 13-річному Супруну запропонував приєднатися до протиправної діяльності сам Маслов, розповівши про легкість та переваги такого способу заробляння грошей. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

5. Колкін неодноразово у себе вдома виготовляв самогон для власного споживання. Дуже часто за його «роботою» спостерігав 14-річний син Олег. Перевіряючи якість виготовленого самогону, Колкін пояснював Олегу, що цей міцний напій бадьорить, надає сил, має зігріваючі властивості та робить чоловіка мужнішим. Під час вечері у цій сім'ї, незважаючи на присутність Олега, Колкін завжди вживав самогон, позитивно висловлюючись на кшталт «добре пішла», «тепер полегшало» тощо. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

Список рекомендованої літератури до теми:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР.
2. Кримінальний кодекс України від 28 грудня 1960 року № 2001-05.
3. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X.
5. Про захист суспільної моралі : закон України від 20 листопада 2003 року № 1296-IV.
6. Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» від 22 червня 2000 року № 1835-III.
7. Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23 грудня 1993 року № 3781-XII.
8. Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження» від 21 лютого 2006 року № 3447-IV.
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року №

1402 «Про затвердження правил транспортування тварин».

10. Про судову практику в справах про хуліганство : Постанова Пленуму Верховного Суду України № 10 від 22 грудня 2006 року. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va010700-06#Text>.

11. Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність : Постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 27 лютого 2004 року. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-04#Text>.

12. Про практику застосування судами при розгляді справ окремих норм матеріального права щодо кваліфікації хуліганства : Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 223-192/0/4-13 від 30 січня 2013 року. Режим доступу: URL: file:///C:/Users/User/AppData/Local/Temp/Chcks_2013_2_16.pdf.

13. Тижневий огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 20 травня 2019 року до 24 травня 2019 року (п. 2.6. [Кваліфікація дій за ч. 4 ст. 296, ч. 1 ст. 263 КК](#); п. 2.7 [Перекваліфікація дії з ч. 4 ст. 296 на ч. 1 ст. 296 \(щодо виходу судів нижчих ланок за межі обвинувачення\)](#)).

14. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика) : Рішення внесені до ЄДРСР за листопад 2020 року ([Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності](#)).

15. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 1 січня 2020 року по 30 грудня 2020 року ([Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності](#)).

16. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика) : Рішення внесені до ЄДРСР за червень 2021 року ([Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності](#)).

17. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика) : Рішення внесені до ЄДРСР за вересень 2021 року ([Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності](#)).

18. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 1 січня 2022 року до 30 грудня 2021 року ([Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності](#)).

19. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 1 січня 2022 року до 30 грудня 2022 року ([Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності](#)).

20. Горпинюк О. П. Актуальні проблеми кваліфікації складів злочинів проти моральності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 3. С. 184–188.

21. Кузнецов В. В. Кримінально-правова охорона громадського порядку та моральності в українському вимірі: монографія. Київ : Інтерсервіс, 2012. 907 с.
22. Кузнецов В. В., Семчук Н. О., Чабанюк В. Д. Кримінально-правова охорона моральності неповнолітніх: порівняльно-правове дослідження : монографія. К.: ФОП Кандиба Т. П., 2017. 276 с.
23. Ландіна А. В. Кримінально-правові проблеми відповідальності за деякі злочини проти статевої моральності (ст. 302 Кримінального кодексу України). *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка*. 2007. № 2. С. 111–118.
24. Налуцишин В. В. Кримінальна відповідальність за хуліганство (ст. 296 КК України) : монографія. Х.: Харків юридичний, 2009. 252 с.
25. Практика застосування Верховним Судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України [уклад. О. П. Горох] ; За заг. ред. А. А. Музики. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 915 с.
26. Топольскова І. О. Боротьба із втягненням неповнолітніх у злочинну або іншу антигромадську діяльність : монографія. Луганськ : РВВ ЛАВС, 2003. 192 с.
27. Шаблистий В. В. Кримінальна відповідальність за хуліганство, пов'язане з опором особам, наділим владними повноваженнями під час виконання службових обов'язків чи іншим громадянам, що припиняли хуліганські дії : монографія / В. В. Шаблистий, О. А. Галемін ; за заг. ред. д.ю.н., доц. В. В. Шаблистого. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. 164 с.
28. Ющик О. І. Жорстоке поводження з тваринами: кримінально-правовий аспект. *Приватне та публічне право*. 2022. № 2. С. 46–51.

Семінарське (практичне) заняття № 3

Тема: Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Вивчаючи тему «Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення», здобувачі повинні: знати поняття «наркотичні засоби», «психотропні речовини», «аналоги наркотичних засобів/психотропних речовин», «прекурсори»; розуміти суспільну небезпечність «наркотичних» кримінальних правопорушень; володіти інформацією про родовий об'єкт зазначеної групи кримінальних правопорушень, їх класифікацію; уміти охарактеризувати об'єктивно-суб'єктивні елементи основних складів кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших кримінальних правопорушень проти здоров'я населення; бути готовими при дачі відповіді до посилань на чинне кримінальне законодавство України і інші нормативно-правові акти, що стосуються цієї теми.

I. Питання для обговорення:

1. Поняття, загальна кримінально-правова характеристика та види кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.

2. Кримінально-правова характеристика окремих складів правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення:

- Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення, особливості його кваліфікації та відмінність від контрабанди (ст. 201 КК України), фальсифікації лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів (ст. 321-1 КК України).

- Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення, особливості його кваліфікації та відмінність від незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (ст. 309 КК України).

- Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення та особливості його кваліфікації.

- Посів або вирощування снотворного маку чи конопель. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення, особливості його кваліфікації та відмінність від незаконного посіву або незаконного вирощування снотворного маку чи конопель (ст. 106-2 КУпАП).

- Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення, особливості його кваліфікації та відмінність від схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 315 КК України).

- Незаконне публічне вживання наркотичних засобів. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення та особливості його кваліфікації.

II. Проаналізуйте положення:

1. Постанови Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 року № 770 «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів».

2. Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 1 серпня 2000 року № 188 «Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу».

3. Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 квітня 2013 року № 321 «Про визначення понять «великі» та «особливо великі» розміри фальсифікованих лікарських засобів».

4. Постанови Пленуму Верховного Суду України № 4 від 26 квітня 2002 року «Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів».

5. Узагальнення Верховного суду України № 0011700-08 від 1 січня 2008 року «Про практику розгляду судами справ про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів».

6. Судових рішень Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду:

6.1. [Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у провадженнях щодо злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 2018 року по травень 2020 року.](#)

6.2. [Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення.](#)

6.3. [Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.](#)

6.4. [Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення.](#)

6.5. [Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.](#)

6.6. [Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення.](#)

III. Практичні завдання:

1. Димов на базарі купив у незнайомого йому раніше Вайнера 30 пігулок діазепаму (по 0,1 г) для власного споживання. Споживаючи куплене, Димов з'ясував, що половина придбаного була пігулками аспірину. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

2. Тарас дозволив якийсь час пожити у своїй квартирі однокурснику Валерію, якого дружина вигнала з дому за систематичне куріння марихуани. Через декілька днів Валерій повідомив Тарасу, що у нього ще залишилося 400 грам висушеної коноплі і, за наявності відповідних пристосувань, з неї можна виготовити гашиш з метою їх спільного споживання. Тарасу сподобалася ідея Валерія, тому він придбав та передав останньому дві сталеві миски, декілька погонних метрів цупкої тканини та електричний чайник (загальна вартість – 800

грн.), а сам поїхав на два дні у відрядження до обласного центру. Проте, коли Тарас повернувся до своєї квартири, то виявив що зникли золоті прикраси та кошти на загальну суму 50 000 грн. Через декілька днів при спробі здати в ломбард викрадені у Тараса коштовності поліцією був затриманий Валерій, який на допиті засвідчив, що виготовляти гашиш він не збирався, а лише шукав привід для того, щоб залишитися у квартирі Тараса під час відрядження та спокійно там «понишпорити». Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

3. Мельниченко, виїжджаючи за кордон, обладнав у каблук свого черевика спеціальний тайник, куди сховав 12 л фосфіну. В ході його особистого огляду в аеропорту «Бориспіль» заховану речовину було знайдено. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Здійсніть юридичний аналіз ситуації.

4. Заремба запросив на святкування свого дня народження до ресторану «Ампір» компанію друзів. Під час святкування він запропонував Марії та Марті «зірвати ракету», після чого вони попрямували до туалету, де Заремба підпалив наповнену марихуаною цигарку і усі троє (передаючи цигарку по колу) викурили її. Проте, через декілька годин після цього Зарембі виявилось «замало» і він попросив свого знайомого Павла привезти йому ще одну таку ж цигарку; вони зустрілися у під'їзді Заремби, де разом її викурили. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

5. Бутенко страждав на наркоманію, був на обліку. Знаходячись у стані морфійної абстиненції, він зайшов до приміщення станції «Швидкої допомоги» і, скориставшись тим, що у порушення службової інструкції речовини групи «А» зберігалися не у сейфі, а у шафі разом з препаратами групи «Б» і іншими медикаментами, відімкнув її та взяв звідти 10 ампул омнапону ємкістю по 2 мл кожна. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

Список рекомендованої літератури до теми:

1. Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20 грудня 1988 року.
2. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР.
3. Кримінальний кодекс України від 28 грудня 1960 року № 2001-05.
4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X.
6. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори : Закон України від 11 лютого 1995 року № 60/95-ВР.
7. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними : Закон України від 10 лютого 1995 року № 62/95-ВР.
8. Про лікарські засоби : Закон України від 4 квітня 1996 року № 123/96-ВР.
9. Про затвердження Порядку видачі дозволів на право ввезення на

територію України, вивезення з території України або транзиту територією України наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 лютого 1997 року № 146.

10. Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 року № 770.

11. Про затвердження Порядку провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 червня 2009 року № 589.

12. Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 1 серпня 2000 року № 188.

13. Про затвердження великих та особливо великих розмірів отруйних та сильнодіючих лікарських засобів, які знаходяться у незаконному обігу : Наказ МОЗ України від 31 серпня 2007 року № 511.

14. Про визначення понять «великі» та «особливо великі» розміри фальсифікованих лікарських засобів : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22 квітня 2013 року № 321.

15. Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 4 від 26 квітня 2002 року. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-02#Text>.

16. Практика розгляду судами справ про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів : Узагальнення Верховного Суду України № 0011700-08 від 1 січня 2008 року. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-08#Text>.

17. [Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у провадженнях щодо злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 2018 року по травень 2020 року.](#)

18. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика) : Рішення внесені до ЄДРСР за квітень 2020 року ([Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення](#)).

19. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика) : Рішення внесені до ЄДРСР за жовтень 2020 року ([Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення](#)).

20. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 1 січня 2020 року по 30 грудня 2020 року ([Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу](#)

[наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення](#)).

21. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика) : Рішення внесені до ЄДРСР за березень 2021 року ([Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення](#)).

22. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 1 січня 2022 року до 30 грудня 2022 року ([Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення](#)).

23. Бублейник В. А. Кримінально-правова характеристика незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання з метою збуту, а також незаконного збуту наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів : навч.-практ. посіб. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2007. 152 с.

24. Дзюбинський А. В., Передрій О. І. Контрабанда наркотичних засобів через митний кордон України. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Технічні науки*. 2018. Вип. 21. С. 111–114.

25. Женунтій В. І., Бабенко А. М. Незаконне культивування наркотиковмісних рослин: кримінально-правовий та кримінологічні аспекти, запобігання : монографія. Донецьк : Вебер (Донецька філія), 2009. 222 с.

26. Кримінальна відповідальність за контрабанду: національний та міжнародний досвід : монографія / Музика А.А., Савченко А.В., Процюк О.В. та ін. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2011. 276 с.

27. Кримінально-правова характеристика злочинів у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин, вчинених із залученням неповнолітніх та щодо неповнолітніх : монографія / Савченко А. В., Вартилецька І. А., Семенюк О. О., Луцак О. О. Київ : НАВС, 2016. 267 с.

28. Музика А. А., Горох О. П. Покарання за незаконний обіг наркотичних засобів : монографія. Хмельницький : Вид-во Хмельницького університету управління та права, 2010. 256 с.

29. Музика А. А., Горох О. П. Покарання та його застосування за злочини проти здоров'я населення : монографія. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 404 с.

30. Практика застосування Верховним Судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України [уклад. О. П. Горох] ; За заг. ред. А. А. Музики. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 915 с.

31. Сорока С. О. Контрабанда наркотичних засобів: проблеми протидії : монографія. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 228 с.

32. Фесенко Є. В. Злочини проти здоров'я населення та системи заходів з його охорони : монографія. Київ: Атіка, 2004. 280 с.

33.Фріс П. Л., Шпіляревич В. В. Деякі аспекти дослідження кримінальної відповідальності за порушення порядку переміщення товарів через митний кордон України. *Eurasian scientific discussions* [The XII the International scientific and practical conference December 18-20, 2022]. Barcelona (Spain), 2022. S. 534–542.

Семінарське (практичне) заняття № 4

Тема: Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Вивчаючи тему «Кримінальні правопорушення проти правосуддя», студенти повинні знати: що розуміється під діяльністю щодо здійснення правосуддя та які елементи його здійснення розрізняють у кримінально-правовому розумінні; розуміти, які саме посягання на відносини у цій сфері будуть тягнути за собою кримінальну відповідальність; розрізнити спеціальних суб'єктів кримінальних правопорушень проти правосуддя – осіб, які працюють у сфері правосуддя та які у той чи інший спосіб були до неї залучені; вміти давати характеристику об'єктивно-суб'єктивним елементам основних складів кримінальних правопорушень проти правосуддя; бути готовими при дачі відповіді до посилань на чинне кримінальне і кримінальне-процесуальне законодавство України та інші нормативно-правові акти, що стосуються цієї теми.

I. Питання для обговорення:

1. Поняття, загальна кримінально-правова характеристика та види кримінальних правопорушень проти правосуддя.

2. Кримінально-правова характеристика окремих складів правопорушень проти правосуддя:

- Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення та особливості його кваліфікації.

- Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення та особливості його кваліфікації.

- Порушення права на захист. Поняття, склад і види цього кримінального правопорушення та особливості його кваліфікації.

- Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості. Поняття і склад цього кримінального правопорушення, особливості його кваліфікації та відмінність від ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі (ст. 389 КК України), ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі (ст. 390 КК України).

- Приховування злочину. Поняття і склад цього кримінального правопорушення.

II. Проаналізуйте положення:

1. Кримінального процесуального кодексу України від 13 квітня 2012 року

№ 4651-VI (Глава 11, Глава 18).

2. Закону України «Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів» від 23 грудня 1993 року № 3781-XII.

3. Судових рішень Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду:

3.1. [Кваліфікація кримінальних правопорушень проти правосуддя.](#)

3.2. [Кримінальні правопорушення проти правосуддя.](#)

III. Практичні завдання:

1. Слідчий прокуратури Квич, маючи на меті швидше закінчити слідство по кримінальній справі, підробив висновок судово-медичної експертизи, підмінив протокол огляду місця події на фальсифікований, склав фіктивні протоколи допитів. В результаті цього до кримінальної відповідальності по обвинуваченню у вчиненні умисного вбивства були притягнуті Нагірний та Зінюк. Додатковим розслідуванням, проведеним Генеральним прокурором, була встановлена непричетність засуджених осіб до вчиненого злочину. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

2. Полатайко, якого обвинувачували у вчиненні умисного вбивства, був доставлений до суду. Скориставшись сум'яттям, яке утворилося через одночасну доставку фігурантів одразу декількох судових процесів, він видав себе за підсудного, якого обвинувачували у вчиненні хуліганства. Вислухавши вирок, згідно якого йому було обрано умовне покарання, він залишив зал судових засідань і зник. Все з'ясувалось після того, як дійшла черга судового розгляду справи «справжнього» хулігана. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

3. Суддя Нижегородцев одержав матеріали про факт дрібного хуліганства, вчиненого Пилатюком, з яким перебував у неприязних особистих стосунках. З почуття помсти він виніс постанову про притягнення Пилатюка до кримінальної відповідальності. Вироком суду Пилатюк за ч. 1 ст. 296 КК України був засуджений до арешту строком на три місяці. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

Список рекомендованої літератури до теми:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР.

2. Кримінальний кодекс України від 28 грудня 1960 року № 2001-05.

3. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI.

5. Закон України «Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів» від 23 грудня 1993 року № 3781-XII.

6. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2021 року № 5076-VI.

7. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна судова практика) : Рішення внесені до ЄДРСР за 2021 рік ([Кваліфікація кримінальних правопорушень проти правосуддя](#)).

8. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду : Рішення внесені до ЄДРСР за період з 1 січня 2022 року до 30 грудня 2022 року ([Кримінальні правопорушення проти правосуддя](#)).

9. Алексєєва Н. Ю. Кримінальна відповідальність за злочини проти правосуддя, що вчиняються свідками, експертами, перекладачами або щодо них : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Київ, 2017. 223 с.

10. Зеленов Г. Кваліфікація злочинів проти правосуддя у сфері забезпечення гарантій професійної діяльності захисників або представників особи. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 9. С. 193–198.

11. Злочини проти правосуддя: навч. посіб. за заг. ред. проф. В.І. Борисова, проф. В.І. Тютюгіна. Харків : Нац. юрид. акад. України, 2011. 155 с.

12. Мірошниченко С. С. Злочини проти правосуддя: теорія та практика протидії : монографія. Київ : Десна, 2012. 431 с.

13. Практика застосування Верховним Судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України [уклад. О. П. Горох] ; За заг. ред. А. А. Музики. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 915 с.

14. Шепітько М. В. Злочини у сфері правосуддя: еволюція поглядів та наукові підходи до формування засобів протидії: монографія. Харків : Право, 2018. 408 с.

15. Яновська О. Г. Актуальні висновки Верховного Суду у кримінальних провадженнях. Режим доступу: URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/PREZ_Yanovska.pdf.